

SNAS

SLOVENSKÁ NÁRODNÁ AKREDITAČNÁ SLUŽBA

METODICKÁ SMERNICA NA AKREDITÁCIU
METHODICAL GUIDELINE FOR ACCREDITATION

SÚLAD S PRÁVNymi PREDPISMI
AKO SÚČASŤ AKREDITOVANEJ CERTIFIKÁCIE
PODĽA ISO 14001:2004
(EA-7/04)

LEGAL COMPLIANCE AS A PART
OF ACCREDITED ISO 14001:2004 CERTIFICATION

MSA–CS/09

Vydanie: 2

Aktualizácia: 0

BRATISLAVA

august 2013

Táto metodická smernica je prekladom dokumentu EA-7/04 Legal Compliance as a part of accredited ISO 14001:2004 certification.

Preložil: Ing. Ľubica Škrovanová

Preskúmal: Ing. Renáta Kuřková

Schválil: Mgr. Martin Senčák – riaditeľ

Účinnosť od: 01.08.2013

Nadobudnutím účinnosti tejto MSA končí účinnosť MSA-CS/09 zo dňa 28.08.2009

Táto MSA neprešla jazykovou úpravou.

Metodické smernice na akreditáciu sa nesmú rozmnožovať a kopírovať na účely predaja.

Dostupnosť MSA: <http://www.snas.sk/>

OBSAH	Strana
<i>CONTENTS</i>	<i>Page</i>
1 ÚVOD	4
<i>Introduction</i>	
2 POŽIADAVKY ISO 14001:2004 Z HĽADISKA PLNENIA LEGISLATÍVY	6
<i>The requirements of ISO 14001:2004 with respect to legal compliance</i>	
3 AKO BY MAL CERTIFIKAČNÝ ORGÁN AUDITOVAŤ EMS VZHĽADOM NA SÚLAD S PRÁVNymi PREDPISMI	6
<i>How should a certification body AUDIT AN EMS with respect to legal compliance</i>	
3.1 Verejný záväzok environmentálnej politiky plnenia právnych predpisov (článok 4.2)	7
<i>A public environmental policy commitment to legal compliance (sub-clause 4.2)</i>	
3.2 Identifikácia a prístup k právnym požiadavkám (článok 4.3.2 a)	7
<i>Identification of, and access to, legal requirements (sub-clause 4.3.2 a)</i>	
3.3 Ako sa právne požiadavky uplatňujú na environmentálne hľadiská organizácie (článok 4.3.2 b)	8
<i>How legal requirements apply to the organisation's environmental aspects (sub-clause 4.3.2 b)</i>	
3.4 Zámery, ciele, programy (článok 4.3.3)	8
<i>Objectives, targets, programmes (sub-clause 4.3.3)</i>	
3.5 Operatívne riadenie (článok 4.4.6)	9
<i>Operational control (sub-clause 4.4.6)</i>	
3.6 Monitorovanie a meranie (článok 4.5.1)	9
<i>Monitoring and measurement (sub-clause 4.5.1)</i>	
3.7 Hodnotenie súladu s právnymi predpismi (článok 4.5.2)	9
<i>Evaluation of legal compliance (sub-clause 4.5.2)</i>	
3.8 Nápravné a preventívne činnosti, ak sú potrebné (článok 4.5.3)	10
<i>Corrective and preventive actions where necessary (sub-clause 4.5.3)</i>	
3.9 Interný audit (článok 4.5.5)	11
<i>Internal audit (sub-clause 4.5.5)</i>	
3.10 Preskúmanie manažmentom (článok 4.6)	11
<i>Management review (sub-clause 4.6)</i>	
4 KRITÉRIÁ PLNENIA NA ROZHODNUTIE O CERTIFIKÁCI	12
<i>Compliance Criteria for the certification decision</i>	
5 ZHRNUTIE	12
<i>Summary</i>	
Príloha 1 Slovník	13
<i>Annex 1 Glossary</i>	
Príloha 2 Odkazy	13
<i>Annex 2 References</i>	

1 ÚVOD

1.1 Tento dokument je určený na poskytnutie užitočných informácií o vzťahu medzi akreditovanou certifikáciou systému environmentálneho manažérstva (EMS) organizácie a stupňom plnenia aplikovateľných environmentálnych požiadaviek touto organizáciou.

Cieľovou skupinou pre tento dokument sú organizácie, ktoré majú alebo implementujú EMS, vládne orgány a environmentálni regulátori, akreditačné orgány, akreditované certifikačné orgány (alebo CAB – Orgány posudzovania zhody) a iné zúčastnené strany.

1.2 Na základe desaťročných skúseností nadobudnutých od vydania predchádzajúcej medzinárodnej normy ISO 14001:1996 a jej náhrady ISO 14001:2004¹, hlavným cieľom EMS zostáva zlepšenie environmentálnych parametrov organizácie z hľadiska jej manažérstva priamych alebo nepriamych environmentálnych aspektov a im pridružených vplyvov bez ohľadu na to, či sú alebo nie sú spojené s legislatívnymi požiadavkami.

Súčasťou takéhoto zlepšenia environmentálnych parametrov je veľa príkladov organizácií, ktoré dosiahli a udržali súlad s legislatívou ako výsledok implementovania a udržiavania EMS, ktorý spĺňa normu.

1.3 Národné alebo regionálne vlády a environmentálni regulátori tiež uznali možný príspevok implementácie a udržiavania EMS na zlepšenie environmentálnych parametrov.

Existujú príklady použitia EMS vo vzťahu ku konkrétnej environmentálnej legislatíve alebo ako podmienka určená environmentálnym regulátorom. V prípade implementácie a udržiavania EMS existuje rastúci záujem o uvoľnenie dohľadu regulátora.

1.4 Dodržanie legislatívy je definované ako: „Úplná implementácia aplikovateľnej environmentálnej legislatívy“. Dodržanie existuje, ak sú požiadavky splnené a želané zmeny sa dosiahnu“².

Tieto rôzne etapy environmentálneho regulačného cyklu obsahujú aspoň:

- Tvorbu legislatívy,
- Vydanie environmentálneho povolenia (napr. licencie a oprávnenia, atď.),
- Implementáciu,
- Preverenie súladu (napr. inšpekcia)
- Donucovacie činnosti v prípadoch neplnenia

Chápanie a implementácia každej z týchto etáp sa môže líšiť od krajiny ku krajine.

Súlad legislatívy z hľadiska rozhrania medzi organizáciou a environmentálnymi regulátormi sa dá chápať ako situácia, keď sa nevykonajú alebo sa neočakávajú žiadne spätné donucovacie činnosti od organizácie. Tieto donucovacie činnosti môžu zahŕňať: upozornenia, oznámenia na zosúladenie alebo o zákaze a správne, trestné alebo občianske konania.

1.5 Avšak širšia účasť zainteresovaných strán povedie k predpokladu, že existuje absolútny právny súlad s aplikovateľnými právnymi požiadavkami bez ohľadu na stanovisko environmentálneho regulátora.

1.6 Hoci certifikácia EMS podľa požiadaviek ISO 14001:2004 nie je zárukou právneho súladu, (a nie je ňou ani nijaký iný prostriedok kontroly, vrátane vlády alebo iný druh kontroly a/alebo inšpekcie plnenia právnych predpisov), je osvedčeným a účinným nástrojom na dosiahnutie a udržanie plnenia právnych predpisov.

Akreditovaná certifikácia ISO 14001:2004 by mala preukázať, že nezávislá tretia strana (certifikačný orgán) posúdil a potvrdil, že organizácia má preukázateľne účinný systém EMS na zabezpečenie plnenia svojich strategických záväzkov, vrátane plnenia právnych predpisov. Existujúce alebo potenciálne nezhody s príslušnými právnymi požiadavkami odhalia nedostatočnú manažérsku kontrolu v organizácii a jej EMS a zhoda s normou by mala byť dôkladne preskúmaná.

1.7 Uznáva sa, že súlad s právnymi predpismi nie je zásadným určujúcim prvkom účinnosti systému EMS. Systém EMS je dôležitým nástrojom na kontrolu environmentálnych rizík, kde právne dôsledky/dopady z vykazovaného nesúladu sú len jedným zo štyroch potenciálnych dôsledkov/dopadov:

Ďalšie dôsledky/dopady sú:

1. Environmentálne následky (napr. ekologické škody),
2. Následky pre akcionárov (napr. reputácia spoločnosti); a,
3. Obchodné následky (napr. finančné, konkurenčné postavenie)

1.8 Tento dokument je vydaný ako dokument EA a je napísaný, aby odrážal spoločné chápanie certifikácie EMS akreditačnými orgánmi, ktoré sú členmi EA MLA. Je samozrejmé, že v iných regiónoch môže byť iné chápanie názorov popísaných v tomto dokumente.

1.9 Tento dokument sa neusiluje o vytvorenie interpretácií požiadaviek ISO 14001:2004, ale identifikuje požiadavky medzinárodnej normy, ktoré majú priamy vzťah k právnemu plneniu a skúma, čo má proces akreditovanej certifikácie pokryť na to, aby podporil súbor rozumných očakávaní akcionárov a zainteresovaných strán.

2 POŽIADAVKY ISO 14001:2004 Z HĽADISKA PLNENIA PRÁVNÝCH PREDPISOV

2.1 ISO 14001:2004 vyžaduje, aby organizácia urobila „záväzok“ vo svojej environmentálnej politike na plnenie príslušných právnych požiadaviek, ktoré sa vzťahujú k jej environmentálnym aspektom. Organizácia musí vytvoriť, zaviesť a udržiavať procedúru(y) na periodické vyhodnocovanie plnenia príslušných právnych požiadaviek, ktorá(é) je (sú) konzistentná(é) s realizáciou tohto záväzku.

2.2 Konkrétne články ISO 14001:2004, ktoré sú najdôležitejšie z hľadiska plnenia právnych predpisov, sú nasledovné prvky EMS:

- 1) verejný záväzok environmentálnej politiky na plnenie právnych predpisov (článok 4.2);
- 2) identifikácia a prístup k príslušným právnym požiadavkám a iným požiadavkám vzťahujúcim sa k ich environmentálnym aspektom (článok 4.3.2 a);
- 3) uplatňovanie právnych požiadaviek voči environmentálnym aspektom organizácie (článok 4.3.2b);
- 4) zámery/ciele/programy (článok 4.3.3);
- 5) právne povinnosti zvyčajne spravované a monitorované (články 4.4.6 a 4.5.1);
- 6) hodnotenie súladu s právnymi predpismi (článok 4.5.2);
- 7) nápravné a preventívne činnosti kde sú potrebné (článok 4.5.3);
- 8) interné audity (článok 4.5.5);
- 9) preskúmanie manažmentom (článok 4.6).

3 AKO BY MAL CERTIFIKAČNÝ ORGÁN AUDITOVAŤ EMS Z HĽADISKA PLNENIA LEGISLATÍVY

3.0.1 Počas procesu certifikačného posudzovania musí certifikačný orgán hodnotiť zhodu organizácie s požiadavkami ISO 14001:2004, pretože majú súvis s plnením právnych predpisov a nemal by udeliť certifikáciu, pokiaľ zhoda nemôže byť potvrdená.

Po certifikácii musia byť nasledujúce audity dohľadu a znovuposúdenie vykonávané certifikačným orgánom konzistentne s horeuvedenou metodológiou pre audit.

3.0.2 Kvôli rovnováhe medzi preskúmaním dokumentov a evidenciou vykonanou v kancelárii a medzi implementáciou EMS v bežnej činnosti musí certifikačný orgán zaistiť, že sa vykoná zodpovedajúci audit účinnosti EMS.

3.0.3 Neexistuje nijaký vzorec, ktorý by definoval, aký by mal byť vzájomný pomer, pretože situácia v každej organizácii je iná. Avšak existujú náznaky, že preskúmaniu v kancelárii sa venuje príliš veľa z času na audit, čo je problém vyskytujúci sa s určitou frekvenciou. To môže viesť k nenáležitému posúdeniu účinnosti EMS, čo sa týka plnenia právnych predpisov a potenciálne k prehliadnutiu slabých parametrov vedúcich k strate dôvery akcionárov v certifikačný proces.

Certifikačný orgán musí prostredníctvom vhodného programu dohľadu zabezpečiť, že zhoda sa udržiava počas celého certifikačného cyklu, ktorý trvá bežne tri roky. Audítori certifikačného orgánu musia verifikovať zabezpečenie plnenia právnych predpisov na základe

preukázaného zavedenia systému a nevychádzať len z plánovaných a predpokladaných výsledkov.

3.0.4 Žiadna organizácia, ktorá nedokáže preukázať svoju počiatočnú alebo prebiehajúcu angažovanosť pri plnení právnych predpisov prostredníctvom kľúčových prvkov, ktoré budú diskutované ďalej, nebude certifikovaná alebo jej nebude predĺžená certifikácia ako výsledok plnenia požiadaviek ISO 14001:2004 certifikačným orgánom.

3.0.5 Zámerné alebo trvalé neplnenie musí byť považované za vážne porušenie podpory strategického záväzku na dosiahnutie súladu s právnymi predpismi a malo by vylúčiť certifikáciu alebo viesť k pozastaveniu alebo zrušeniu existujúceho certifikátu podľa ISO 14001.

Nasledujúce časti tohto dokumentu identifikujú, čo by sa malo v rozumnej miere očakávať zo strany certifikačného orgánu pri evaluácii EMS z hľadiska súladu s právnymi predpismi.

3.1 Verejný záväzok environmentálnej politiky plnenia právnych predpisov (článok 4.2)

3.1.1 Certifikačný orgán musí určiť, či nasledujúce konkrétne body sú preukázané, čo sa týka vyhlásenia environmentálnej politiky organizácie, t. j.:

- 1) má politiku;
- 2) spĺňa požiadavky článku 4.2 normy ISO 14001:2004 a to konkrétne:
- 3) záväzok plniť príslušné požiadavky právnych predpisov a iné požiadavky;
- 4) oznámenie zamestnancom a ďalším osobám pracujúcim pre alebo z poverenia organizácie;
- a
- 5) verejná dostupnosť;
- 6) schválenie a podpora vrcholovým vedením; a,
- 7) podrobovanie pravidelnému preskúmaniu z hľadiska vhodnosti, primeranosti a efektivity.

3.2 Identifikácia a prístup k právnym požiadavkám (článok 4.3.2 a)

3.2.1 Certifikačný orgán musí určiť, či organizácia identifikovala a poskytuje prístup ku všetkým konkrétnym aplikovateľným požiadavkám právnych predpisov, súvisiacim s jej environmentálnymi aspektmi na stanovenie objektívnej evidencie rozvoja a kontroly manažérskeho systému a na umožnenie úplného vyhodnotenia súladu (pozri článok 4.5.2).

3.2.2 Navyše, certifikačný orgán musí verifikovať, či sa identifikácia týchto zákonných požiadaviek zabezpečuje pravidelnou previerkou, aby sa identifikovali nové alebo zmenené požiadavky a aby sa implementovali všetky zmeny do EMS.

3.2.3 Certifikačný orgán musí skontrolovať, či sú identifikácia organizácie a prístup k aplikovateľným požiadavkám právnych predpisov dokonalé. Certifikačný orgán nemá potvrdzovať, že identifikované zákonné požiadavky sú všetky alebo konečné. Celá zodpovednosť leží na pleciach organizácie.

3.2.4 Tím auditorov certifikačného orgánu musí byť odborne spôsobilý a s príslušnou znalosťou aplikovateľných požiadaviek právnych predpisov z hľadiska postavenia a environmentálnych aspektov organizácie, aby mohol identifikovať chyby alebo vynechania a všetky nedostatky v prístupe k identifikovaným požiadavkám právnych predpisov organizácie.

3.3 Ako sa právne požiadavky uplatňujú na environmentálne hľadiská organizácie (článok 4.3.2 b)

3.3.1 Počas auditu na mieste musí certifikačný orgán verifikovať, či organizácia plní príslušné zákonné požiadavky zväžením príkladov významných environmentálnych aspektov, ako aj požiadavky regionálnych, národných a miestnych právnych predpisov.

3.3.2 Certifikačný orgán musí preveriť, či:

- 1) organizácia určila ako sa legálne požiadavky uplatňujú na environmentálne aspekty; a,
- 2) tieto legálne požiadavky boli vzaté do úvahy pri zavádzaní, implementácii a udržiavaní EMS a následných kontrolných opatrení.

3.3.3 Aby sa potvrdilo, že environmentálna zhoda je realizovaná, audit by mal byť vykonaný prešetrovaním činností riadených environmentálnymi povoleniami a inou aplikovateľnou legislatívou pomocou posúdenia rizika využitím príkladov.

3.3.4 Audit certifikačným orgánom musí preukázať, že EMS je spôsobilý dosiahnuť zhodu s právnymi predpismi. Toto sa dá dosiahnuť prevereními (auditovaním) nadväzností z priameho posudzovania na mieste, pokrývajúceho prevádzkové činnosti a okolie buď využitím auditu vzoriek významných environmentálnych aspektov a prevereními (auditovaním) nadväzností EMS s konkrétnymi požiadavkami právnych predpisov, alebo opačne, výberom požiadaviek právnych predpisov a prevereními (auditovaním) nadväzností EMS na významné environmentálne aspekty.

3.4 Zámery, ciele, programy (článok 4.3.3)

3.4.1 Zámery a ciele a programy na ich podporu sa zavádzajú a implementujú na zlepšenie environmentálnych parametrov organizácie mimo problému súladu s právnymi predpismi alebo v oblastiach, kde neexistujú nijaké zákonné požiadavky (napr. spotreba energie pri výrobe alebo hľadiská súvisiace s produktom).

3.4.2 Zámery a ciele môžu byť tiež nástrojmi environmentálnej politiky na zvládnutie environmentálneho rizika nezhody s právnymi požiadavkami. Napríklad plánovanie implementácie legálnych požiadaviek v budúcnosti alebo kde sa objavuje osamotená alebo zriedkavá nezhoda s právnymi požiadavkami, môžu byť zámery, ciele a programy vhodným spôsobom vyriešenia nezhody kontrolovanou a/alebo riadenou cestou. Nič menej, príliš veľká závislosť od všeobecných zámerov dosiahnuť súlad s požiadavkami právnych predpisov pravdepodobne nie je v zhode s normou.

3.4.3 Certifikačný orgán musí stanoviť, či stanovené, implementované a udržiavané zámery, ciele a programy v EMS berú do úvahy súčasné právne požiadavky a všetky meniace sa okolnosti identifikované v preskúmaní manažmentom (článok 4.6).

3.5 Operatívne riadenie (článok 4.4.6)

3.5.1 Operatívne riadenie je základnou časťou manažérskeho riadenia prevádzkových činností organizácie a jej emisií do prostredia a má priamy dopad na dosiahnutie súladu s právnymi predpismi.

3.5.2 Certifikačný orgán musí potvrdiť, že organizácia identifikovala a plánovala činnosti súvisiace s identifikovanými významnými environmentálnymi aspektmi, ktoré sú konzistentné s jej environmentálnou politikou a záväzkom plniť predpisy.

Dokumentované postupy by mali kontrolovať situáciu, kde ich absencia môže viesť k odchýlkam súladu s predpismi a mali by definovať prevádzkové kritérium, ktoré je v zhode s predpismi.

3.5.3 Tieto postupy by mali brať do úvahy oznamovanie príslušných postupov a požiadaviek dodávateľom, vrátane zmluvných partnerov.

3.6 Monitorovanie a meranie (článok 4.5.1)

3.6.1 Monitorovanie a meranie je dôležitou súčasťou operatívneho riadenia a audit tejto oblasti je preto dôležitý pre súlad s predpismi. Výstup z monitorovania a merania poskytuje údaje na posúdenie súladu (článok 4.5.2) a pre nápravné a preventívne činnosti (článok 4.5.3).

3.6.2 Kde sa spozoruje nesúlad s požiadavkami predpisov, organizácia musí okamžite vykonať nápravné činnosti (vrátane analýzy hlavných príčin – *root cause analysis*), nápravy a opatrenia na zabránenie opätovného výskytu), ktoré môžu zahŕňať činnosti na okamžité informovanie environmentálneho regulátora v závislosti od konkrétnych požiadaviek predpisov a veľkosti nesúladu.

3.6.3 Certifikačný orgán musí preveriť (auditovať), či prijaté nápravné, a ak treba, preventívne činnosti sú účinné a včasné vzhľadom na povahu a veľkosť environmentálnych dopadov nehody.

3.7 Hodnotenie súladu s právnymi predpismi (článok 4.5.2)

3.7.1 Audítori certifikačného orgánu musia preveriť zhodu systému EMS s požiadavkami ISO 14001:2004. Títo nie sú povinní vykonať priame hodnotenie súladu s predpismi, hoci je to požiadavka na organizáciu vyplývajúca z tohto článku, a od audítora certifikačného orgánu sa nepožaduje viesť audit súladu, ktorý by mal byť úlohou environmentálneho regulátora alebo audítora/inšpektora najatého konkrétne na tento účel.

3.7.2 Je zodpovednosťou organizácie a funkciou EMS zabezpečiť, že organizácia periodicky hodnotí plnenie každej aplikovateľnej právnej požiadavky, a že pozná svoj stav z hľadiska

súladu. Od certifikovaného systému EMS, ktorý splňa požiadavky ISO 14001:2004 sa očakáva, že je schopný identifikovať stav súladu organizácie.

3.7.3 Certifikačný orgán by mal stanoviť, či organizácia zaviedla nevyhnutné postupy a plne vyhodnotila splnenie každej aplikovateľnej právnej požiadavky. Kľúčovým prvkom tohto auditu by mala byť odborná spôsobilosť osôb vykonávajúcich hodnotenie plnenia z hľadiska právnych požiadaviek a ich uplatňovania (takže nepriamo je článok 4.4.2 normy ISO 14001:2004 tiež relevantný pre súlad s predpismi).

3.7.4 Certifikačný orgán má vykonať audit účinnosti hodnotenia pomocou:

- 1) vzorkovania stanoveného súladu organizácie cez príklady konkrétnych právnych požiadaviek ;
- 2) hľadania dôkazov o súlade alebo nesúlade počas iných posudzovacích činností (posudzovanie na mieste a audit operatívneho riadenia, atď.);
- 3) preverenia, že vyhodnocovanie plnenia organizáciou pokrýva všetky identifikované požiadavky predpisov;
- 4) verifikovania spôsobilosti vyhodnocovať (odborná spôsobilosť zapojených pracovníkov, rozsah vyhodnocovania vo vzťahu k činnostiam organizácie, atď.).

3.7.5 Zhoda vyhodnocovania vykonávaného organizáciou a stav súladu sa môže určiť z mnohých zdrojov, vrátane pozorovaní na mieste, hlásení konkrétnych prípadov nesúladu, správ environmentálneho regulátora a bodov uvedených v preskúmaní manažmentu, ako je popísané v článku 4.6 normy ISO 14001:2004.

3.7.6 Certifikačný orgán môže použiť techniku riadenia rizika za účelom vzorkovania častí systému EMS počas certifikačného posudzovania a zamerania sa na environmentálne aspekty, ktorých plnenie má na organizáciu významné právne dosahy (napr. oblasti, ktoré by vyvolali veľké pokuty, uväznenie riaditeľov a vedenia alebo ktoré môžu viesť k problémom vo vzťahu k akcionárom a/alebo v komunikácii).

3.8 Nápravné a preventívne činnosti, ak sú potrebné (článok 4.5.3)

3.8.1 Organizácia by mala preukázať prostredníctvom svojho EMS, že je schopná vyriešiť nezhody kontrolovaným a riadeným spôsobom.

3.8.2 Certifikačný orgán musí overiť, či organizácia vypracovala náležitý(é) postup(y) nápravných činností, a že nezhody sa riešia prostredníctvom nápravných a preventívnych činností v rámci EMS. Pri absencii takéhoto prepojenia by sa mal certifikačný orgán zaoberať celkovou efektivitou EMS a jeho schopnosťou podporovať environmentálnu politiku, zámery a ciele organizácie.

3.8.3 Nápravné činnosti prijaté organizáciou by mali byť primerané veľkosti nezhody. Ak veľkosť nezhody presahuje schopnosť organizácie napraviť ju, mal by sa o nezhode okamžite upovedomiť environmentálny regulátor a urobiť dohoda o činnostiach potrebných na odstránenie nezhody (napr. akčný plán) a zabrániť akýmkoľvek škodám na životnom prostredí.

3.8.4 Certifikačný orgán by mal preveriť horeuvedenú situáciu z hľadiska zhody aspoň s článkami 4.3.2. a), b) a 4.5.2 normy ISO 14001:2004. Dôsledky pre integritu certifikácie by mali byť analyzované z hľadiska úrovne environmentálneho rizika predpokladanej certifikačným orgánom a hodnoty certifikátu pre zainteresované strany.

3.8.5 Certifikačný orgán by mal potvrdiť, že organizácia má zdokumentovaný súhlas environmentálneho regulátora na implementáciu dohodnutého plánu nápravných činností na zabezpečenie plného súladu, pričom toto možno považovať za potvrdenie záväzku plniť príslušné požiadavky predpisov, ktorý na seba organizácia vzala vo svojej environmentálnej politike.

3.9 Interný audit (článok 4.5.5)

3.9.1 Certifikačný orgán musí overiť, či interný audit organizácie posudzuje záväzok organizácie plniť požiadavky predpisov vzťahujúcich sa na jej environmentálne aspekty.

3.9.2 Pri posudzovaní interného auditu organizácie certifikačným orgánom sa očakáva, že pokrýva všetky záležitosti identifikované v tomto dokumente.

3.9.3 Certifikačný orgán musí zabezpečiť, aby interný audit zhodnotil rozsah, akým organizácia vyhodnotila svoje postavenie z hľadiska právneho plnenia voči aplikovateľným požiadavkám predpisov, a aby postup na identifikáciu týchto požiadaviek bol efektívny a priamočiary.

3.9.4 Samotné výsledky interného auditu neposkytujú informácie, týkajúce sa vyhodnotenia plnenia predpisov (článok 4.5.2). Zameranie sa na interný audit je z hľadiska zhody EMS a jeho správnej implementácie a udržiavania.

Toto má byť odlišené od auditu dodržiavania predpisov alebo hodnotenia súladu, ktorý môže organizácia objednať samostatne. Výsledky auditov plnenia predpisov môžu byť vstupnými údajmi pre evaluáciu plnenia predpisov podľa článku 4.5.2 normy ISO 14001:2004 a následne pre preskúmanie manažmentom.

3.10 Preskúmanie manažmentom (článok 4.6)

3.10.1 Certifikačný orgán musí overiť, či organizácia včlenila výsledky evaluácie súladu (článok 4.5.2) do svojho preskúmania manažmentom. Toto zabezpečí, že vrcholové vedenie si je vedomé rizika potenciálnej alebo existujúcej nehody a prijalo náležité kroky na to, aby organizácia plnila svoj záväzok ohľadne dodržiavania predpisov.

3.10.2 Certifikačný orgán musí overiť, či preskúmanie manažmentom organizácie preskúmalo všetky meniace sa okolnosti, vrátane vývoja v právnych a iných požiadavkách vzťahujúcich sa na jej environmentálne aspekty.

4 KRITÉRIÁ PLNENIA NA ROZHODNUTIE O CERTIFIKÁCI

4.1 Od organizácie deklarujúcej zhodu s normami EMS očakávajú akcionári a zainteresované strany úplné dodržiavanie predpisov. Vnímaná hodnota akreditovanej certifikácie v tejto oblasti je úzko spojená s dosiahnutím spokojnosti zainteresovaných strán vo vzťahu k dodržiavaniu predpisov.

4.2 Organizácia by mala byť schopná preukázať, že dosiahla plnenie požiadaviek environmentálnych predpisov už jej vlastným hodnotením plnenia ešte pred udelením certifikácie certifikačným orgánom.

4.3 V prípadoch, keď organizácia nebude v súlade s predpismi, mala by byť schopná preukázať zdokumentovanú dohodu s environmentálnym regulátorom o pláne na dosiahnutie úplného súladu. Úspešná implementácia tohto plánu by mala byť považovaná v systéme manažérstva za prioritnú.

4.4 Výnimočne môže certifikačný orgán aj tak udeliť certifikáciu, ale musí si vyžiadať objektívny dôkaz potvrdzujúci, že EMS je spôsobilý dosiahnuť požadovaný súlad, keď horeuvedená zdokumentovaná dohoda bude plne implementovaná.

5 ZHRNUTIE

5.1 Akreditovaná certifikácia EMS organizácie indikuje zhodu s požiadavkami ISO 14001:2004 a zahŕňa preukázaný a efektívny záväzok plniť príslušné požiadavky právnych predpisov.

5.2 Kontrola dodržiavania predpisov organizáciou je dôležitou súčasťou posudzovania EMS a zodpovednou za ňu zostáva organizácia.

5.3 Je potrebné zdôrazniť, že audítori certifikačného orgánu nie sú inšpektormi environmentálneho regulátora. Nemajú poskytnúť „konštatovanie“ alebo „vyhlásenie“ o plnení predpisov. I tak môžu „verifikovať“ hodnotenie súladu s predpismi“ na to, aby posúdili zhodu s ISO 14001:2004.

5.4 Akreditovaná certifikácia EMS ako plnenie požiadaviek ISO 14001:2004 nemôže byť absolútnou a trvalou zárukou súladu s predpismi, a ani akákoľvek certifikačná schéma alebo legislatívna schéma nemôže byť zárukou pokračujúceho súladu s predpismi. Avšak EMS je overeným a účinným nástrojom na dosiahnutie a udržiavanie súladu s predpismi a poskytuje vrcholovému manažmentu relevantné a aktuálne informácie o stave súladu organizácie.

5.5 ISO 14001:2004 vyžaduje verejný záväzok plniť požiadavky predpisov. Organizácia by mala byť schopná preukázať, že môže dosiahnuť súlad s požiadavkami predpisov, ktoré sa na ňu vzťahujú, pomocou svojho vlastného hodnotenia súladu ešte pred udelením certifikácie certifikačným orgánom.

5.6 Certifikácia EMS ako plnenie požiadaviek ISO 14001:2004 potvrdzuje, že systém environmentálneho manažérstva sa ukázal byť účinným pri plnení záväzku politiky

organizácie vrátane súladu s predpismi a poskytuje základ a podporu v pokračovaní súladu organizácie s predpismi.

5.7 Na udržanie dôvery zainteresovaných strán a akcionárov v horeuvedené atribúty akreditovanej certifikácie EMS certifikačný orgán musí zaistiť, že systém *preukazuje účinnosť* ešte pred udelením alebo predĺžením certifikácie.

5.8 EMS môže pôsobiť ako nástroj dialógu medzi organizáciou a jej environmentálnym regulátorom a môže vytvoriť základ pre partnerstvo založené na dôvere, čím nahradí historicky negatívny vzťah typu „oni a my“.

Environmentálny regulátor a verejnosť by mali dôverovať organizáciám majúcim akreditovaný certifikát ISO 14001:2004 a mali by ich vnímať ako schopné konštantne a konzistentne zvládať dodržiavanie predpisov.

Príloha 1 – Slovník

Na účely tohto dokumentu sa používajú nasledujúce termíny:

“**EMS**” sa používa na označenie environmentálneho systému riadenia, ktorý je v zhode s požiadavkami ISO 14001:2004;

“**certifikačný orgán** (certification body)” znamená orgán posudzovania zhody (CAB), ktorý vykonáva služby posudzovania podľa ISO 14001:2004;

“**akreditácia** (accreditation)” znamená osvedčenie tretej strany týkajúce sa orgánu posudzovania zhody, ktoré poskytuje oficiálne preukázanie jeho odbornej spôsobilosti vykonávať špecifické úlohy posudzovania zhody;

“**požiadavky predpisov** (legal requirements)” sa vzťahujú na požiadavky právnych predpisov, ktoré sa týkajú environmentálnych aspektov organizácie a súvisiacich dopadov na ňu;

“**zhoda** (conformity)” znamená zhodu EMS organizácie s požiadavkami ISO 14001:2004 alebo zhodu certifikačného orgánu s ISO/IEC 17021:2006³ vo vzťahu k povinným dokumentom Medzinárodného akreditačného fóra.

“**súlady, plnenie, dodržiavanie** (compliance)” znamená plnenie požiadaviek právnych predpisov organizáciou.

Príloha 2 – Odkazy

1 ISO 14001:2004 - *Environmental management systems – Requirements*
[Environmentálne systémy riadenia. Požiadavky]

- 2 „Principles of Environmental Enforcement“ [Zásady environmentálneho vynucovania] (Implementácia a vynucovanie environmentálneho práva (IMPEL), 1992) sa dá nájsť na: : <http://europa.eu.int/comm/environment/impel>
- 3 ISO/IEC 17021:2006 – *Conformity assessment requirements for bodies providing audit and certification of management systems*. [Požiadavky posudzovania zhody na orgány vykonávajúce audit a certifikáciu systémov riadenia]

Medzinárodné normy citované v tomto dokumente vydáva Medzinárodná organizácia pre normalizáciu www.iso.org a sú dostupné u národných normalizačných orgánov v každej krajine.

© SNAS 2013